

PODRÓŻE PO EGIPCIE FARAONÓW

autor: Christian Jacq

Recenzja

ks. Piotr Briks

Nie sposób zrozumieć świata Biblii bez znajomości kultury Egiptu, jego historii, religii, literatury, mądrości, a nawet mentalności starożytnych Egipcjan. Kiedy Izrael zaczynał organizować się w państwo, stawiać pierwsze kroki w literaturze czy sztuce, cywilizacja Egiptu miała za sobą już ponad 2 tysiące lat bujnego rozwoju. Wpływ Egiptu na kształtowanie się kultury Hebrajczyków, a pośrednio także na Biblię jest nie do przecenienia.

Wyśmienitą okazję do lepszego poznania świata starożytnych Egipcjan - świata pełnego uroku, ale także tajemnic - stwarza nam wydana ostatnio w języku polskim książka znanego i niezwykle popularnego we Francji pisarza oraz naukowca Christiana Jacqa „Podróże po Egipcie faraonów”¹ (Tego samego autora: trylogia „Egipski sędzia”, cykl o Ramzesie Wielkim oraz powieści: „Czarny faraon”, „Na tropie Tutenchamona”, „Ostatnia świątynia i Królowa Słońce”, a także liczne prace stricte naukowe).

„Podróże po Egipcie faraonów” stanowią swego rodzaju przewodnik. Autor oprowadza nas po najbardziej znanych zabytkach i miejscach Egiptu. Nie jest to jednak przewodnik wyłącznie turystyczny. Cel, jaki postawił przed sobą autor, to nie dostarczenie informacji ułatwiających czy uatrakcyjniających zwiedzanie zabytków, ale pomoc w zrozumieniu oraz pokochaniu ducha kultury tego kraju i jego starożytnych mieszkańców.

W całość książki wprowadza syntetyczna panorama historii i geografii Egiptu. Na szczęście dla czytelnika, nie jest to znana ze szkolnych podręczników nudna wyliczanka kolejnych dynastii, dziwnie brzmiących imion faraonów, czy dat zwycięstw lub klęsk. Autor stara się w wielkim skrócie ukazać najważniejsze wydarzenia w dziejach Egiptu wraz z ich przyczynami i następstwami. Ponadto na tym tle pokazuje także najistotniejsze instytucje: urząd faraona, panteon, rolę świątyni i sztuki oraz środowisko, które tę historię współkształtowało.

Po wstępie autor zaprasza swoich czytelników w pasjonującą podróż po zachowanych skarbach Egiptu – od miast delty Nilu poprzez zadziwiający świat piramid i świątyń, pałace i oazy, aż po świątynie dalekiego południa znad granicy z Sudanem. Każdy z rozdziałów poświęcony poszczególnym

¹ Wydawnictwo Świat Książki, Warszawa 2004.

miejscom czy ważniejszym zabytkom stanowi kolejny krok do zrozumienia przeszłości. Dla Christiana Jacqa pozostałości po starożytnych budowlach są nie tylko podziwu godnymi arcydziełami, ale przede wszystkim opowieścią o życiu ludzi, ich wierze, marzeniach, nadziejach i lekach oraz osiągnięciach. Nie oprowadza więc on swoich czytelników po ruinach, ale po fascynującym świecie zgasłej przed wiekami cywilizacji.

Wielkie słowa uznania należą się też Maciejowi Witkowskiemu, tłumaczowi polskiemu. Nie tylko za piękny a zarazem fachowy język przekładu, ale także za cały szereg przypisów, które ukazują inny od autorskiego możliwy sposób rozumienia pewnych zagadnień. Owe ponad 200 przypisów pogłębia naukowy charakter tej publikacji oraz odsyła zainteresowanych do wielu pozycji, które pozwolą pogłębić poruszany temat. Dodatkowo tłumacz umieszcza na końcu książki wyczerpującą bibliografię tematu w języku polskim (z podziałem na poszczególne działy).

Kolejną pomocą w lekturze są, umieszczone w aneksie: przekrojowa chronologia historii Egiptu, swego rodzaju galeria najważniejszych bóstw wraz z ich krótkim opisem, przykłady kartuszy, słownik najistotniejszych terminów oraz indeksy ludzi, bogów i nazw geograficznych.

Książka wydaje się stanowić wysmienite, pod względem naukowym i literackim, kompendium wiedzy na temat świata oraz kultury starożytnego Egiptu. Co jednak wydaje się w tym wypadku jeszcze ważniejsze, stanowi ona godną polecenia pomoc w zrozumieniu świata faraonów, piramid, świątyń i tysięcy innych zapierających dech w piersiach tajemnic Egiptu.

MARIOLOGIA

autor: Adamiak Elżbieta

Recenzja

ks. Edward Sienkiewicz

Znane adagium *de Maria nunquam satis*, mimo wielu opublikowanych ostatnio prac, w tym także podręczników, z dziedziny mariologii, nadal pozostaje aktualne. Zwłaszcza że przed teologią w Polsce, a więc także przed mariologią, rysują się nowe problemy. Wynikają one z faktu ciągłego zmieniania się naszego narodowego, społecznego, kulturowego i religijnego kontekst, do którego zaliczyć trzeba również, zmieniający się w ostatnim czasie program uczelni teologicznych. Z jednej strony przewiduje on